

Quickscan

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Plangebied: Bruinixdeelsekade 4, Leerdam

Opsteller: M. J. A. van der Neut

Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Ondertitel	Plangebied: Bruinixdeelsekade 4, Leerdam
Opsteller	M. J. A. van der Neut
Datum	12-04-2018
Versienummer	02
Rapportkenmerk	ER20180309v02
Aantal pagina's	38
Opdrachtgever	Kubiek Ruimtelijke Plannen
Contactpersoon	G. Jansen
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Neut, van der, M.J.A. 2018. Natuurtoets. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Bruinixdeelsekade 4, Leerdam. Rapportkenmerk ER20180309v02. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2018

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doel.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Toelichting onderzoekskader.....	7
2.1 Wet natuurbescherming	7
2.2 Verordening ruimte	8
3 Omschrijving plangebied.....	11
3.1 Algemeen.....	11
3.2 Beschrijving.....	11
3.3 Voorgenomen ontwikkelingen.....	12
3.4 Planning	12
4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden.....	15
4.1 Wet natuurbescherming	15
4.2 Verordening ruimte	15
5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten.....	17
5.1 Algemeen.....	17
5.2 Soorten Vogelrichtlijn.....	18
5.3 Soorten Habitatrichtlijn	22
5.4 Nationaal beschermde soorten.....	27
6 Conclusies.....	31
6.1 Beschermde gebieden	31
6.2 Beschermde soorten	31
7 Geraadpleegde bronnen	35
7.1 Literatuur.....	35
7.2 Internet.....	35
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied.....	37

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van Kubiek Ruimtelijke plannen heeft Ecoresult B.V. een natuurtoets uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Glaspark, met daarop sportclub v.v. LRC Leerdam aan de Bruinixdeelsekade 4 te Leerdam. De aanleiding is dat op de sportvelden en de bebouwing op het bestaande terrein wordt geherstructureerd (zie verder Hoofdstuk 3). Deze werkzaamheden kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze natuurtoets zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld kan worden.

1.2 *Doel*

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogel gebieden). In het kader van de Verordening ruimte.

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten beschreven en beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samen gevat en

wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het oriënterend veldbezoek.

2 Toelichting onderzoekskader

2.1 *Wet natuurbescherming*

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden; per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreffen soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs verwacht van men kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen¹.

¹ Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 hectare of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

2.2 Verordening ruimte

In de verordening ruimte is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische

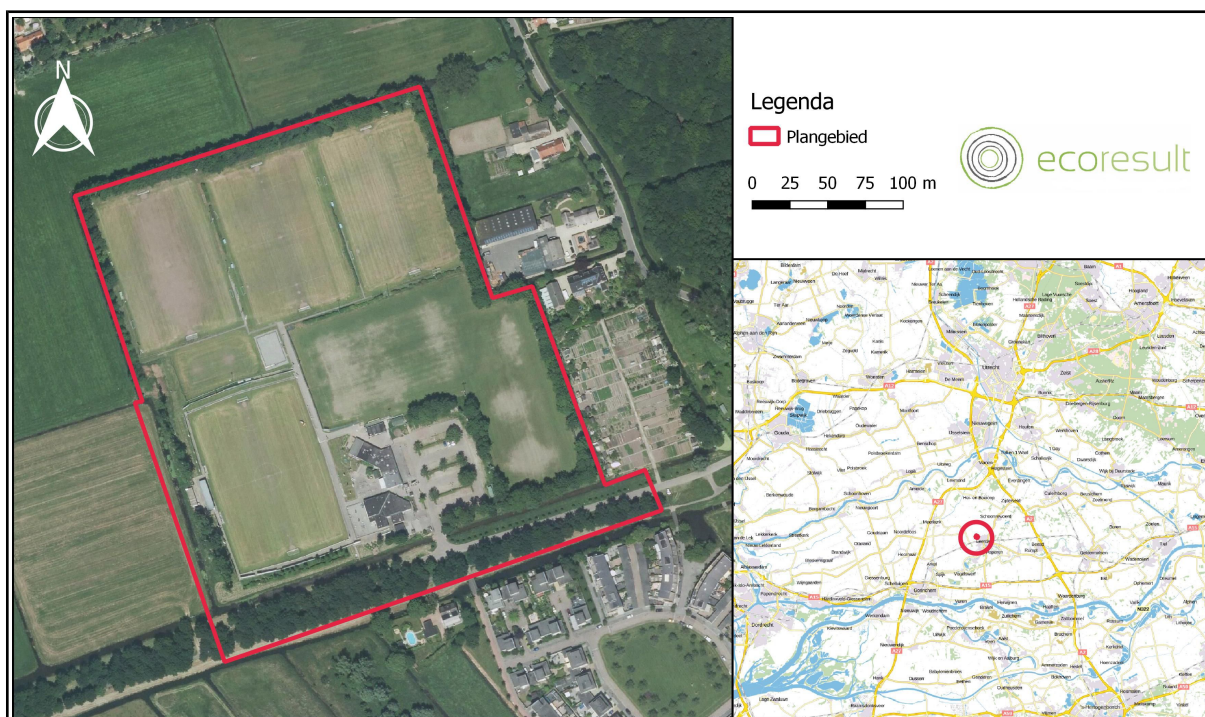
Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van het NNN.

Naast het NNN kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”. Hierbij is bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van belangrijke weidevogelgebieden. Het NNN kent geen uniform beschermingsregime. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige beschermde op provinciaal niveau gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

3 Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het plangebied van deze quickscan ligt aan de Bruinixdeelsekade 4 en valt binnen de gemeente Leerdam, Zuid-Holland. Het plangebied betreft het sportcomplex van voetbalvereniging LRC Leerdam, genaamd Glaspark. Zie Afbeelding 1 voor de ligging van het plangebied en bijlage 1 voor een aantal foto's van het plangebied.

Afbeelding 1: Gedetailleerde ligging van het plangebied. Voor de regionale ligging, zie kaartinzet rechtsonder waarin het plangebied met een rode cirkel is aangegeven.

3.2 Beschrijving

- Het plangebied betreft het totale sportcomplex van v.v. LRC Leerdam, bestaande uit vier voetbalvelden, een parkeerterrein, een sportkantine en een aantal bijgebouwen (kleedkamers, fitnessruimte, tribune etc.). Het sportcomplex wordt omsloten door een aantal sloten en bomenrijen.
- Het plangebied ligt aan de rand van Leerdam en valt nog net binnen de bebouwde kom. Ten zuiden bevindt zich een woonwijk en ten oosten een volkstuincomplex. Het verdere

omliggende gebied bestaat voornamelijk uit weiland.

- Langs de Bruinixdeelsekade (ten zuiden van het plangebied) bevindt zich een lange bomenrij, waarvan het oostelijk deel binnen het plangebied valt. In en grenzend aan het plangebied zijn dikke bomen (>3 dm borsthoogte) afwezig. De vegetatie bestaat, naast de kort gemaaide voetbalvelden, uit dunne bomen (<3 dm borsthoogte), struiken en hagen. Het betreft hier veelal de boomsoorten: zwarte els, es, populier en zomereik. De hagen en struiken bestaan voornamelijk uit hazelaar en gewone vlier.
- De bebouwing heeft een plat dak en bevat spouwmuren met open stootvoegen. Vanwege het platte dak zijn dakpannen afwezig. Het dak kent geen dakoverstekken of boeiboorden.
- De sportvelden kennen een intensief maaibeheer waardoor de vegetatie hier voornamelijk uit Engels raaigras bestaat. De velden worden 's avonds sterk verlicht door lichtmasten. De bebouwing wordt daarentegen enkel verlicht door een aantal lantaarnpalen.
- Open water komt uitsluitend in de vorm van sloten aan de randen van het plangebied voor.
- De bomenrij ten zuiden van het plangebied vormt een relatief groot lijnvormig element in het landschap en heeft een west – oost oriëntatie. Grotten, groeves, bunkers en andere objecten zijn afwezig.

3.3 *Voorgenomen ontwikkelingen*

De voorgenomen ontwikkeling betreft het herstructureren van het Glaspark sportterrein. Hierbij zullen een aantal velden en de kantine worden verplaatst. Er is nog geen definitieve versie bekend van de herstructurering van het sportpark. Voorliggende quickscan heeft betrekking op de meest recente versie (zie Afbeelding 2). De vier huidige voetbalvelden blijven behouden, net zoals de tribune. Verder komen er twee hockeyvelden en een korfbalveld bij ten oosten van de sportkantine, welke wordt verplaatst naar het midden van het terrein. Daarnaast zal er extra waterberging worden gecreëerd aan de westkant van het plangebied. Voorliggende quickscan toetst of deze ontwikkelingen mogelijk beschermde natuurwaarden (natuurgebieden, plant- en diersoorten) aantasten.

3.4 *Planning*

De planning van de herstructurering zal plaatsvinden vanaf de zomer van 2018 tot en met de zomer van 2019.

Afbeelding 2. Meest recente versie herstructurering Glaspark, Leerdam (Adviesbureau R.I.E.T. Bunnik, 2017)

4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

4.1 *Wet natuurbescherming*

4.1.1 Natura 2000

Het Lingegebied en Diefdijk-Zuid is het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op een afstand van ca. 1,5 kilometer van het plangebied² (zie Afbeelding 3). Invloeden (ook van buitenaf) mogen de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied niet in gevaar brengen. Het effect van de herstructurering op de hoeveelheid stikstofdepositie zal naar verwachting niet veranderen, omdat de functie van het gebied hetzelfde blijft. Verder zijn er geen negatieve effecten te verwachten door emissie, geluid, trilling of verlichting op beschermde natuurwaarden (habitats en soorten).

4.2 *Verordening ruimte*

4.2.1 Natuurnetwerk Nederland

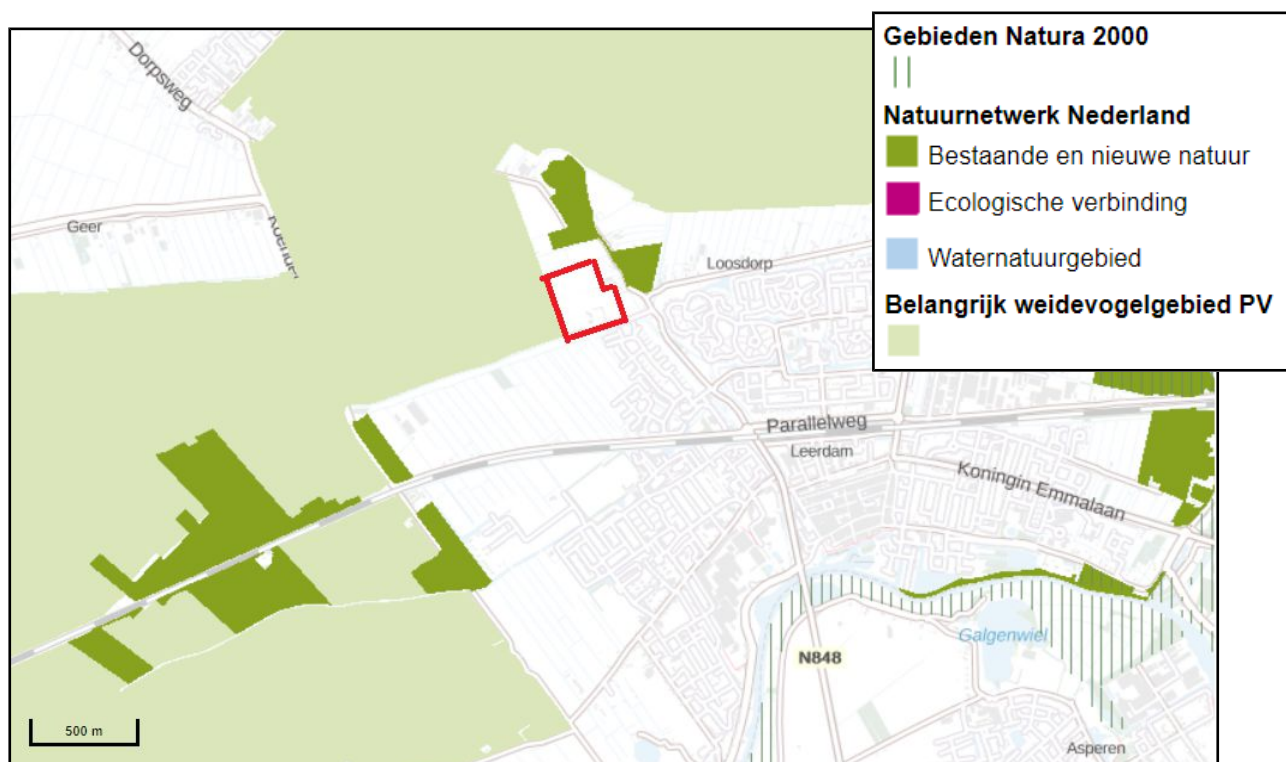
Het meest dichtstbijzijnde Natuurnetwerk Nederland (NNN) gebied ligt op ca. 100 meter ten oosten van het plangebied³ en betreft de bossage ten oosten van het Recht van Ter Leede (zie Afbeelding 3). De afstand tot de meest dichtstbijzijnde ecologische verbindingszone bedraagt ongeveer 11,5 kilometer en betreft de strook tussen Goudriaan en Schelluinen⁴. Op basis van de afstand van de bossage en de ontwikkelingszone tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt op voorhand uit te sluiten dat er sprake is van een negatieve impact op de wezenlijke waarden en kenmerken van de bovengenoemde gebieden. Aanvullend (veld)onderzoek is daarom niet noodzakelijk.

² http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natura_2000

³ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

4.2.2 Belangrijk weidevogelgebied

De polder Recht van Terleede, direct aan het plangebied grenzend, is aangewezen als Belangrijk weidevogelgebied⁴ (zie Afbeelding 3). Op basis van de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op bovengenoemd gebied. Bovendien blijft de functie van het gebied (sportpark) onveranderd. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

Afbeelding 3. Ligging plangebied (rood omlijnd t.o.v. Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en Belangrijk weidevogelgebied (<http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>))

⁴ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 *Algemeen*

Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 13-02-2018 door M.J.A. van der Neut en B. Verhoeven, ecologisch deskundigen bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied is – daar waar nodig – met hulp van een verrekijker onderzocht.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)⁵ is geraadpleegd om een indruk te krijgen over de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. De tabellen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF database van de afgelopen 5 jaar.

Voor zover bekend zijn andere bronnen met relevante informatie afwezig. Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

5 <http://app.quickscanhulp.nl/>

5.2 Soorten Vogelrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km

Tabel 2. Waargenomen vogels met vaste rust- of verblijfplaatsen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd op 12-02-2017.

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

5.2.2.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

De in het plangebied aanwezige bebouwing is ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen (zie Afbeelding 4). Tevens is functioneel leefgebied voor deze soorten afwezig. Het type plat dak is wegens het ontbreken van dakpannen, dakoverstekken, spleten en kieren ongeschikt als nestplaats voor huismus. De gebouwen kennen geen traditionele zadeldaken waar gierzwaluwen over het algemeen in broeden. De daken zijn daardoor tevens ongeschikt als nestplaats voor deze vogelsoort. Tevens zijn andere gebouwbezonende vogelsoorten als steenuil, ooievaar en kerkuil in het plangebied uitgesloten wegens de ongeschikte bebouwing. Nesten van boombewonende vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, roek) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.

Afbeelding 4. Bebouwing op het Glaspark, welke ongeschikt is voor vogels met jaarrond beschermde nesten.

5.2.2.2 Vogels met niet jaarrond beschermde nesten

De directe omgeving en het plangebied zelf bieden potentieel geschikt leefgebied voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten. Het plangebied is geschikt voor een selectie van deze soorten (zogenaamde categorie 5-soorten), zoals ekster, koolmees en pimpelmees. Verder wordt de tribune gebruikt als slaapplaats door hoogstwaarschijnlijk torenvalk, maar dit betreft zeker geen nestplaats.

Afbeelding 5. Tribune met hoogstwaarschijnlijk slaapplaats torenvalk

5.2.2.3 *Algemene vogels*

Het plangebied is geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels (struik- en boombroeders) wegens de aanwezigheid van struiken en andere vegetatiestructuren. Verscheidene algemene vogelsoorten zijn waargenomen in en om het plangebied tijdens het veldbezoek, zoals roodborst en merel. Nestgelegenheid is voor deze vogels binnen het plangebied aanwezig.

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.2.3.1 *Vogels met jaarrond beschermde nesten*

Huismus komt in het plangebied niet voor wegens de afwezigheid van geschikte bebouwing en functioneel leefgebied. Gierzwaluw valt, door de afwezigheid van geschikte bebouwing, in het plangebied uit te sluiten. De bebouwing is tevens ongeschikt als verblijfplaats voor andere gebouwbewonende soorten zoals ooievaar en kerkuil. Het plangebied herbergt geen nesten van boombewonende vogels met jaarrond beschermde nesten. Op basis van bovenstaande informatie is aanvullend onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde nesten niet vereist.

5.2.3.2 *Vogels met niet jaarrond beschermde nesten*

Vogels met niet jaarrond beschermde nesten zijn vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten zoals zwarte kraai, koolmees en spreeuw. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van – in dezen – algemene vogels met niet jaarrond beschermde nesten zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

5.2.3.3 Algemene vogels

De hagen, heesters en bomen in het plangebied zijn geschikt als nestplaats voor algemene vogels als houtduif, Turkse tortel, merel, zanglijster, heggenmus en winterkoning. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

5.2.3.4 Algemene vogels

5.3 Soorten Habitatrichtlijn

5.3.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Muurhagedis	Reptielen	wnb-hrl	1 - 5 km
Platte schijfhoren	Weekdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km

Tabel 3. Waargenomen Habitatrichtlijnsoorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd op 12-02-2017.

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 Vleermuizen

De bebouwing is in principe vanwege de aanwezigheid van open stootvoegen en spouwmuren geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen, zie hiervoor Afbeelding 6. Er vindt echter jaarlijks preventieve wespenbestrijding plaats door middel van het inspuiten van voegen en kieren met Permas-D (pers. med. G. Jansen 3-4-2018). Door deze bestrijding is de bebouwing ongeschikt voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Het plangebied bevindt zich in een gebied met te weinig waterrijke structuren of waterlichamen voor meervleermuis. Enkele bomen langs de rand van het plangebied bevatten gaten, kieren, scheuren etc. die potentieel een vaste rust- en of verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten kunnen herbergen (zie Afbeelding 7). Deze bomen zijn echter ongeschikt vanwege de blootstelling aan te hoge mate van lichtintensiteit (als

gevolg van de lichtmasten) en onrustige omgeving. Bovendien blijven deze bomen behouden en vallen zij buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Wegens de afwezigheid van grote waterlichamen (>2 m) is het plangebied ongeschikt als foerageergebied voor water- en meervleermuis. Het plangebied vormt mogelijk een essentieel onderdeel van het functioneel leefgebied (vliegroute) voor alle vleermuissoorten uit tabel 3. Vleermuizen maken vaak gebruik van lijnvormige landschapsstructuren en verhogingen om zich in het landschap te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebied en andersom. Een dergelijke lijnvormige landschapsstructuur bevindt zich ten zuiden van het plangebied in de vorm van een relatief grote bomenrij.

Afbeelding 6. Open stootvoegen in sportkantine.

Afbeelding 7. Geschikt gat voor vleermuizen in boom

5.3.2.2 Overige soorten

Aangezien het plangebied voornamelijk uit kort gemaaid grasveld bestaat zijn veel soorten op voorhand uit te sluiten. De poldersloot ten westen van het plangebied vormt geschikt habitat voor heikikker, poelkikker en platte schijfhoren (zie afbeelding 8). Dit zijn soorten die voorkomen in stilstaande of langzaam stromende, schone poldersloten op veenbodems met een rijke ondergedoken vegetatie. De sloot is echter ongeschikt voor kamsalamander en bever. Kamsalamander is een typische soort van poelen en vennetjes en bever komt voor in grotere water- en bosrijke gebieden.

Afbeelding 8. Platte schijfhoren (Foto: Yves Adams)

Oude muurtjes met wegkruipruimtes of anderzijds geschikte stenige structuren voor de muurhagedis ontbreken binnen het plangebied. Bovendien komt deze soort van nature enkel voor in Zuid-Limburg. Het voorkomen van deze soort in de omgeving van Leerdam betreft waarschijnlijk door de mens verspreide exemplaren⁶. Verder is het plangebied voor rugstreeppad ongeschikt. Dit over het algemeen een soort van zandige terreinen met een hoge dynamiek zoals duinen en opgespoten gebieden. Voor de voortplanting is de rugstreeppad afhankelijk van ondiepe wateren die snel opwarmen, denk hierbij aan poeltjes en plassen. Dergelijke wateren ontbreken in het plangebied. Aanwezigheid van rugstreeppad tijdens de werkzaamheden is echter niet uitgesloten. Indien graafwerkzaamheden plaats vinden en een (tijdelijke) pionierssituatie met open grond ontstaat kan rugstreeppad zich vestigen.

5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

In deze effectbeoordeling worden uitsluitend de habitatrichtlijnsoorten behandeld waarvoor het plangebied – op basis van dit oriënterende onderzoek – potentie biedt.

5.3.3.1 Vleermuizen

De bebouwing is vanwege de preventieve wespenbestrijding ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. Boombewonende vleermuizen kunnen in het plangebied worden uitgesloten. Bomen met geschikte holtes en spleten staan gezien de lichtintensiteit en drukte op een ongeschikte locatie. Bovendien worden deze bomen bij de werkzaamheden ontzien, aanvullend onderzoek is daarom niet noodzakelijk. De bomenrij (langs de Bruinixdeelsekade) in het zuiden van het plangebied maakt mogelijk deel uit van essentieel functioneel leefgebied (vliegroute)

⁶ <http://www.ravon.nl/Soorten/Levendeatlas/Muurhagedis/tabid/534/Default.aspx>

voor vleermuizen. De bomenrij blijft echter tijdens de werkzaamheden ongemoeid. Aanvullend onderzoek is daarom niet noodzakelijk.

5.3.3.2 *Rugstreepad*

Indien tijdens de werkzaamheden een zandige vlakte ontstaat of er een zanddepot aanwezig is, is aanwezigheid van rugstreepad niet uitgesloten. Er kunnen maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat rugstreepad zich vestigt. Maatregelen om te voorkomen dat rugstreepadden zich vestigen op het werkterrein:

- Op het werkterrein wordt voorkomen dat er (tijdelijke) grond- en/of zanddepots en takkenbossen ontstaan die als resp. voortplantingshabitat of functioneel leefgebied van rugstreepad zouden kunnen functioneren.
- Indien niet voorkomen kan worden dat grond- en/of zanddepots meer dan 4 weken blijven liggen, dienen deze grond- en/of zanddepots direct na afwerking afgedekt te worden met landbouwplastic of aan de onderzijde een goed afsluitend zeildoek, of;
- Het plaatsen van paddenwerende schermen rondom het werkterrein of de zanddepots. De schermen zijn 50 centimeter hoog en steken minimaal 10 centimeter in de grond. Deze schermen dienen regelmatig gecontroleerd te worden op scheuren of gaten.
- Het voorkomen van vorming van ondiepe plassen op het werkterrein.
- Deze maatregelen dienen tevens getroffen te worden voorafgaand aan de winterrustperiode van rugstreepad. Deze loopt globaal van oktober tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van rugstreepad.

Indien ondanks het treffen van maatregelen zich onverhoopt toch rugstreepadden op het terrein vestigen mogen aanwezige rugstreepadden, door een ecologisch deskundige, over kleine afstanden en binnen korte tijd verplaatst worden naar geschikt habitat buiten het werkterrein om ze te beschermen tegen nadelige gevolgen van de werkzaamheden. Voor deze handeling is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig, omdat het niet de bedoeling is de dieren (definitief) aan de natuur te onttrekken.

5.3.3.3 *Overige soorten*

De sloot in het plangebied is potentieel geschikt als jaarronde voortplantings-, en vaste rust- en/of verblijfplaatsen van platte schijfhoren, poelkikker en heikikker. De werkzaamheden (creëren van extra

waterberging) kunnen invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden.

- Aanvullend onderzoek is nodig in de periode mei tot en met juni (middels 1 bezoek) om te bepalen of vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied voor platte schijfhoren binnen het plangebied aanwezig is.
- Aanvullend onderzoek is nodig in de periode februari/maart (middels 2 avondbezoeken) om te bepalen of vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied voor heikikker binnen het plangebied aanwezig is. Tijdens deze bezoeken moet naar roepende exemplaren worden gezocht. Wanneer tijdens deze bezoeken geen heikikkers worden waargenomen, dient er een aanvullend veldbezoek plaats te vinden waarbij gezocht wordt naar larven en eisnoeren. Tijdens één van deze bezoeken zal er een watermonster worden genomen om heikikker middels eDNA aan te tonen.
- Aanvullend onderzoek is nodig in de periode mei tot en met juni (middels 2 avondbezoeken) om te bepalen of vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied voor poelkikker binnen het plangebied aanwezig is. Tijdens deze bezoeken dient er naar roepende exemplaren te worden gezocht. Tijdens één van deze bezoeken zal er een watermonster worden genomen om poelkikker middels eDNA aan te tonen.

Indien platte schijfhoren, heikikker en/of poelkikker aanwezig is/zijn en er door de werkzaamheden een verbodsbepaling wordt overtreden dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met verbodsbepaling overtredende werkzaamheden kan worden gestart.

5.4 Nationaal beschermde soorten

5.4.1 Bronnenonderzoek NDFF

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand	Provinciale vrijstelling
Bastaardkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Gewone pad	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Ringslang	Reptielen	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Nee
Kartuizer anjer	Vaatplanten	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Nee
Grote modderkruiper	Vissen	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Nee
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Egel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Haas	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Ree	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Veldmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km	Ja
Meerkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	1 - 5 km	Ja
grote vos	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	1 - 5 km	Nee
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km	Ja
Vos	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km	Ja
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km	Ja

Tabel 4. Waargenomen nationaal beschermde soorten binnen 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd op 12-02-2017.

5.4.2 Verkennend veldonderzoek

5.4.2.1 Vaatplanten

Het groen in het plangebied bestaat voornamelijk uit kort gemaaid gras op een voedselrijke bodem. Daarnaast zijn er een aantal bomen en hagen aanwezig op het sportterrein. Tijdens het veldbezoek zijn enkel algemene kruiden aangetroffen zoals smalle weegbree, paardenbloem en paarse dovenetel. Er bestaat hier geen potentie voor de kartuizer anjer, dit is immers een soort van matige voedselarme, droge en vaak kalkhoudende bodem⁷.

5.4.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied is potentieel geschikt voor algemene soorten waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de egel, wezel, hermelijn en verschillende soorten muizen. Voor haas,

⁷ <https://www.verspreidingsatlas.nl/0403>

ree en vos biedt het plangebied geen essentieel habitat. Tevens is het voorkomen van waterspitsmuis in het plangebied uitgesloten door het ontbreken van geschikt habitat (ruig begroeide oevers). Grotere grondgebonden dieren, zoals ree, vos en haas worden op basis van de geringe grootte van het plangebied en het ontbreken van geschikt habitat uitgesloten.

5.4.2.3 *Vissen, amfibieën en reptielen*

Er bestaat in het plangebied potentie voor provinciaal vrijgestelde soorten zoals de bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad. De ringslang komt waarschijnlijk voor in het volkstuincomplex ten oosten van het plangebied. Het plangebied vormt geen essentieel onderdeel van het leefgebied (voortplantings- of overwinteringshabitat) van deze slangensoort wegens afwezigheid van geschikt habitat. In Nederland bestaat het leefgebied van de modderkruiper vooral uit sloten van ingepolderde voormalige overstromingsvlakten. De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. De poldersloot biedt dergelijk habitat voor grote modderkruiper (zie afbeelding 9).

Afbeelding 9. Sloot aan westzijde plangebied

5.4.2.4 *Insecten*

Het plangebied heeft geen betekenis voor nationaal beschermde insectensoorten. De waarneming van grote vos betreft waarschijnlijk een zwervend exemplaar. De soort is namelijk nagenoeg als standvlinder uit Nederland verdwenen.

5.4.3 Effectbeoordeling en toetsing

In het plangebied bestaat potentie voor één nationaal beschermde soort waarvoor géén provinciale vrijstelling geldt, dit betreft de grote modderkruiper. De sloot in het plangebied is potentieel geschikt als jaarronde voortplantings-, en vaste rust- en/of verblijfplaatsen van deze soort. De werkzaamheden (creëren van extra waterberging) kunnen invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Artikel 3.10 lid1A en lid1B (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden.

- Aanvullend onderzoek door middel van het nemen van een eDNA-monster is nodig in de periode mei tot en met juli om te bepalen of vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied voor grote modderkruiper binnen het plangebied aanwezig is.

Verder is het plangebied enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt ten alle tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op soorten zoals gewone pad, egel en muizen zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

6 Conclusies

6.1 *Beschermde gebieden*

6.1.1 Wet natuurbescherming

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten negatieve effecten hebben op Natura 2000-gebieden. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een ontheffing of vergunning is niet nodig.

6.1.2 Verordening ruimte

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten negatieve effecten hebben op het Natuurnetwerk Nederland (NNN), ecologische verbindingzones of Belangrijke weidevogelgebieden. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

6.2 *Beschermde soorten*

6.2.1 Soorten Vogelrichtlijn

6.2.1.1 *Vogels met jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende en boombewonende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (kerkuil, steenuil). Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

6.2.1.2 *Vogels met niet jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied en de directe omgeving hiervan kunnen potentieel geschikt zijn als voortplantingsplaats voor – in dezen – algemene vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. In gebruik zijnde nesten mogen in principe nooit worden verstoord. Door onder andere buiten het broedseizoen (grootweg 15 maart – 15 augustus) te werken zijn schadelijke effecten

op nesten van algemene vogels te voorkomen.

6.2.1.3 *Algemene vogels*

De hagen, heesters en bomen in het plangebied zijn geschikt als nestplaats voor algemene vogels als houtduif, Turkse tortel, merel, zanglijster, heggenmus en winterkoning. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

6.2.2 Soorten Habitatrichtlijn

6.2.2.1 *Vleermuizen*

De bebouwing is vanwege jaarlijkse preventieve wespenbestrijding ongeschikt om te dienen als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is daarom niet nodig. De bomenrij langs de Bruinixdeelsekade (in het zuiden van het plangebied) vormt mogelijk een essentieel onderdeel van een vliegroute. De werkzaamheden zullen de bomenrij echter niet aantasten waardoor de noodzaak voor het uitvoeren van aanvullend onderzoek vervalt.

6.2.2.2 *Rugstreepad*

Aanwezigheid van rugstreepad tijdens de werkzaamheden is op voorhand niet uitgesloten. Er kunnen maatregelen worden getroffen om vestiging van rugstreepad tegen te gaan (zie paragraaf 5.3.3.2).

6.2.2.3 *Overige soorten*

Het creëren van extra waterberging kan invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van platte schijfhoren, heikikker en poelkikker. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig om te bepalen of:

- functioneel leefgebied of vaste rust- en verblijfplaatsen van heikikker aanwezig zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode februari – maart middels 2 veldbezoeken. Tijdens deze bezoeken moet naar roepende exemplaren worden gezocht. Wanneer tijdens deze bezoeken geen heikikkers worden waargenomen, dient er een aanvullend veldbezoek plaats te vinden waarbij gezocht wordt naar larven en eisnoeren. Tijdens één van deze bezoeken zal er een watermonster worden genomen om heikikker middels eDNA aan te tonen.
- Functioneel leefgebied en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van poelkikker aanwezig zijn. Dit

onderzoek dient uitgevoerd te worden in de periode mei tot en met juni middels 2 avondbezoeken. Tijdens deze bezoeken dient er naar roepende exemplaren te worden gezocht. Tijdens één van deze bezoeken zal er een watermonster worden genomen om poelkikker middels eDNA aan te tonen.

- Functioneel leefgebied en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van platte schijfhoren aanwezig zijn. Dit onderzoek dient middels 1 veldbezoek te worden uitgevoerd in de periode mei tot en met juni.

6.2.3 Nationaal beschermde soorten

In het plangebied bestaat potentie voor één nationaal beschermde soort waarvoor géén provinciale vrijstelling geldt, dit betreft grote modderkruiper. Aanvullend onderzoek naar deze soort wordt middels eDNA uitgevoerd in de periode mei – juli. Verder is het plangebied enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt ten alle tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op soorten zoals gewone pad, egel en muizen zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

7 Geraadpleegde bronnen

7.1 *Literatuur*

Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

7.2 *Internet*

Beschermde gebieden & soorten

- http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNNhttp://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natura_2000
- <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen>
- [tabFilter=INSTRUCTIE](#)
- http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten
- <http://www.ravon.nl/Soorten/Levendeatlas/Muurhagedis/tabid/534/Default.aspx>
- <https://www.verspreidingsatlas.nl/0403#>

Nationale Databank Flora en Fauna

- <http://app.quickscanhulp.nl/>

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Afbeelding sportvelden v.v. LRC Leerdam

Afbeelding van bomenlaan ten zuiden van plangebied

Afbeelding weiland ten westen van plangebied, locatie van de te ontwikkelen extra waterberging

Afbeelding hoofdveld met daarachter de tribune